

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра української літератури

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

НАУКОВА ПРАКТИКА

Освітньо-професійна
програма
Спеціальність
Галузь знань
Рівень вищої освіти
Факультет
Мова навчання

Українська мова та література
035 "Філологія (українська мова та література)"
03 Гуманітарні науки
перший бакалаврський
філологічний
українська

Розробник: Антофійчук Володимир Іванович – доктор філологічних наук,
професор кафедри української літератури

Профайл викладача:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=dIkIJ18AAAAJ&hl=uk>

Контактний тел.

+380501978041

E-mail:

antofiychuk@ukr.net

Консультації

Очні консультації: понеділок – 13.00 – 15.00

Онлайн-консультації: вівторок – 13.00 – 15.00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Наукова практика для студентів спеціальності „Філологія (українська мова та література)” – обов’язковий і важливий складник освітньо-професійної програми першого бакалаврського рівня, яка має на меті розширити і систематизувати професійні знання, формувати у студентів початкові компетенції провадження самостійної наукової роботи.

Зміст наукової практики охоплює різні види робіт, зокрема:

- ознайомлення з історією, структурою, науковою проблематикою та найновішими здобутками Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України;

- вивчення фахової літератури за проблемою, пов’язаною із науковою темою кафедри української літератури та індивідуальних тем студентів;

- ознайомлення з різними видами пошуку необхідної наукової інформації в бібліотеках, архівах та літературно-меморіальних музеях;

- набуття необхідних навиків у роботі із стародруками, рукописними матеріалами та засвоєння особливостей підготовки їх до друку;

- поглиблене вивчення основних наукових методів дослідження, що застосовуються при написанні курсових і дипломних робіт;

- визначення актуальності, наукової новизни, теоретичного та практичного значення курсових робіт;

- проходження апробації наукового дослідження (виступ на семінарі, участь у роботі студентської наукової конференції; написання тез для участі в конференції).

2. Мета навчальної дисципліни – формування в студентів відповідного досвіду самостійного провадження науково-дослідної роботи, зокрема при написанні наукових праць різних жанрів (рефератів, тез, статей, курсових і дипломних проєктів), розвивати вміння застосовувати теоретичні знання з фундаментальних літературознавчих дисциплін у практичній діяльності – під час написання тих чи тих досліджень, формувати творчу ініціативу й подальших розвиток дослідницьких умінь у філологічній сфері.

3. Пререквізити.

Теоретична база проходження наукової практики – навчальні курси: "Вступ до літературознавства", "Вступ до спеціальності", "Історія української літератури", "Історія зарубіжної літератури", "Основи літературознавчих досліджень".

4. Результати навчання.

У результаті проходження наукової практики студенти повинні:

знати:

- структуру, наукову проблематику та результати досліджень академічних і галузевих інститутів та їх провідних спеціалістів з обраного напрямку досліджень;

- історію української літератури;
- історію зарубіжної літератури;
- найновіші напрями сучасних літературознавчих досліджень;
- основні аспекти дослідження літературних явищ;
- основні етапи розвитку українського літературознавства;
- актуальні літературознавчі проблеми, над якими працюють сучасні вчені;
- основні етапи науково-дослідницької діяльності;
- теоретичні засади наукових досліджень;
- методологію і методикку проведення наукового дослідження, написання й оформлення наукових публікацій;
- процедуру захисту наукової роботи;
- основні жанрові різновиди наукового стилю.

розуміти:

- особливості класичного і сучасного українського та зарубіжного літературознавства;
- динаміку літературознавчих досліджень, зумовлену виходом найновіших праць у різних галузях науки про літературу – теорії та історії літератури, компаративістики та літературної критики;
- постановку проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;
- послідовність етапів виконання наукової роботи, її оформлення, підготовку до захисту наукового дослідження;
- основні ознаки, структуру й мовні особливості наукового стилю, зокрема і наукового тексту;
- відповідальність за результати та достовірність проведених наукових досліджень;

уміти:

- аналізувати досягнення українських учених у різних галузях літературознавства;
- вільно оперувати сучасною науковою термінологією;
- здійснювати пошук наукових джерел, використовуючи бібліографічні дані;
- відбирати, систематизувати й аналізувати необхідну наукову інформацію;
- аналізувати останні дослідження та публікації, у яких започатковано розв'язання обраної проблеми;
- визначати актуальність та новизну дослідження, характеризувати ключові поняття, робити узагальнення та логічні висновки;
- складати план наукової роботи;
- формулювати мету й завдання дослідження;
- чітко викладати основний матеріал наукового дослідження з обґрунтуванням отриманих нових наукових результатів;
- окреслювати перспективи подальших наукових студій;

- складати доповіді, тези, писати наукові статті за результатами наукових спостережень;
- застосовувати набуті знання для подальших наукових досліджень.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			Кредитів	Годин	Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	Самостійна робота		Індивідуальні завдання
Денна	3	6	3	90							Залік

5.2. Дидактична карта асистентської практики

1. Вивчення наукової та методичної літератури для вдосконалення наукової роботи.
2. Складання індивідуального плану наукового дослідження з розгорнутим визначенням конкретної мети, завдань та етапів наукового проекту.
3. Визначення актуальності, наукової новизни, теоретичного та практичного значення своєї курсової роботи.
4. Проектування необхідного унаочнення (презентації) наукової роботи.
5. Оптимальне використання традиційної та сучасної наочності, новітніх інформаційних технологій для представлення наукового проекту на захисті.
6. Визначення на основі методів науково-педагогічного пошуку стану певної актуальної проблеми методичного чи психолого-педагогічного характеру (спостереження, тестування, експеримент).
7. Виконання індивідуальних дослідницьких завдань (збирання фактичного матеріалу для написання своєї наукової роботи).
8. Застосування адекватних методів дослідження для виконання індивідуального дослідницького завдання під час практики за обраною науковою проблематикою та якісне оформлення підсумків дослідження (реферат, науковий звіт).
9. Виступ на семінарі, участь у роботі студентської наукової конференції. Написання тез для участі в конференції.
10. Захист матеріалів практики та звіту.

6. Система контролю та оцінювання

6.1. Вимоги до звітної документації

1. Індивідуальний план роботи студента.
2. Щоденник-звіт з наукової практики.
3. Бібліографія до свого наукового проекту (курсової роботи) (20 найновіших праць). Оформлення відповідно до чинних вимог.
4. Огляд статей із досліджуваної проблеми (10 праць) з журналів "Слово і Час", "Критика", "Дивослово", "Сучасність" та збірників наукових праць, зазначивши автора, назву статті та резюме.
5. Обґрунтування джерельної бази дослідження.
6. Обґрунтування вибору методів дослідження.
7. Тезисне представлення своєї курсової роботи (3 сторінки).
8. Окреслення перспектив своєї наукової роботи.

Примітка. Керівник практики може замінити кілька пунктів роботи практиканта на індивідуальні завдання наукового характеру (роботою з архівними та музейними матеріалами, стародруками та рукописами і підготовкою їх до друку тощо) із внесенням відповідних змін до переліку звітних документів.

6.2. Форма підсумкового контролю: захист.

7. Критерії оцінювання результатів навчання з наукової практики

Оцінювання рівня та якості знань студентів здійснюється із врахування індивідуальних особливостей студентів і передбачає диференційований підхід в його організації.

Оцінку «зараховано» («А») отримують студенти, які набрали загальну суму балів 90 – 100 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- ґрунтовно засвоїли рекомендовану та спеціальну літературу, вміють її використовувати для аргументації положень при розкритті змісту відповідної проблеми;
- виявили поглиблене розуміння актуальних проблем сучасного українського мовознавства, його досягнень і перспектив;
- вільно оперують фактологічною джерельною базою, оволоділи відповідною науковою термінологією, склали бібліографію свого наукового дослідження, мають щоденник практики;
- кваліфіковано з використанням матеріалів додаткової літератури схарактеризували свою наукову проблему;
- мають термінологічний словник та мультипрезентацію свого наукового дослідження;
- тезисно представили свою курсову роботу, окреслили перспективу наукового дослідження;

– обґрунтували методологію свого наукового проекту.

Оцінку «зараховано» («В») отримують студенти, які набрали загальну суму балів 80–89 від максимальної кількості можливих. При цьому:

– ґрунтовно засвоїли рекомендовану та спеціальну літературу, вміють її використовувати для аргументації положень при розкритті змісту відповідної проблеми;

– в основному виявили розуміння актуальних проблем сучасного українського мовознавства, його досягнень і перспектив;

– вільно оперують фактологічною джерельною базою, оволоділи відповідною науковою термінологією, склали бібліографію свого наукового дослідження, мають щоденник практики;

– мають термінологічний словник та мультипрезентацію свого наукового дослідження;

– тезисно представили свою курсову роботу, окреслили перспективу наукового дослідження;

– не обґрунтували лінгвометодологію свого наукового проекту;

– не представили картотеку ілюстративного матеріалу.

Оцінку «зараховано» («С») отримують студенти, які набрали загальну суму балів 70 – 79 від максимальної кількості можливих. При цьому:

– частково засвоїли рекомендовану та спеціальну літературу;

– в основному виявили розуміння актуальних проблем сучасного українського мовознавства, його досягнень і перспектив;

– вільно оперують фактологічною джерельною базою, оволоділи відповідною науковою термінологією, склали бібліографію свого наукового дослідження, мають щоденник практики;

– мають термінологічний словник та мультипрезентацію свого наукового дослідження;

– представили свою курсову роботу, окреслили перспективу наукового дослідження;

– не обґрунтували лінгвометодологію свого наукового проекту;

– частково представили картотеку ілюстративного матеріалу.

Оцінку «зараховано» («D») отримують студенти, які набрали загальну суму балів 60-69 від максимальної кількості можливих. При цьому:

– не повністю засвоїли рекомендовану та спеціальну літературу;

– не виявили розуміння актуальних проблем сучасного українського мовознавства, його досягнень і перспектив;

– частково оперують фактологічною джерельною базою, оволоділи відповідною науковою термінологією, склали бібліографію свого наукового дослідження, мають щоденник практики;

– мають термінологічного словника, наявна мультипрезентація наукового дослідження;

– не окреслили перспективу наукового дослідження;

– не вміли обґрунтувати лінгвометодологію свого наукового проекту; • частково представили картотеку ілюстративного матеріалу.

Оцінку «зараховано» («Е») отримують студенти, які набрали загальну суму балів 50-59 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- не повністю засвоїли рекомендовану та спеціальну літературу;
- не виявили розуміння актуальних проблем сучасного українського мовознавства, його досягнень і перспектив;
- фрагментарно оперують фактологічною джерельною базою, не оволоділи відповідною науковою термінологією, однак склали бібліографію свого наукового дослідження, мають щоденник практики;
- не мають термінологічного словника, відсутня мультипрезентація наукового дослідження;
- не окреслили перспективу наукового дослідження;
- не вміли обґрунтувати методологію свого наукового проекту;
- частково представили картотеку ілюстративного матеріалу.

Оцінку «незараховано» («FX») з можливістю повторного складання отримують студенти, які набрали загальну суму балів 35 – 49 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- не засвоїли рекомендовану та спеціальну літературу;
- не виявили розуміння актуальних проблем сучасного українського мовознавства, його досягнень і перспектив;
- фрагментарно оперують фактологічною джерельною базою, не оволоділи відповідною науковою термінологією, не склали бібліографію свого наукового дослідження, однак мають щоденник практики;
- не мають термінологічного словника, відсутня мультипрезентація наукового дослідження;
- не вміли обґрунтувати лінгвометодологію свого наукового проекту;
- частково представили картотеку ілюстративного матеріалу.

Оцінку «незараховано» («F») з обов'язковим повторним проходженням практики отримують студенти, які набрали загальну суму балів 1 – 34 від максимальної кількості можливих. При цьому:

- не засвоїли рекомендовану та спеціальну літературу;
- не виявили розуміння актуальних проблем сучасного українського мовознавства, його досягнень і перспектив;
- не оперують фактологічною джерельною базою, не оволоділи відповідною науковою термінологією, не склали бібліографію свого наукового дослідження, не мають щоденник практики;
- не мали термінологічного словника, відсутня мультипрезентація наукового дослідження;
- не вміли обґрунтувати лінгвометодологію свого наукового проекту;
- не представили картотеку ілюстративного матеріалу.

8. Рекомендована література

8.1. Базова (основна)

1. Білуха М.Г. Основи наукових досліджень: Підручник. – К.: Вища школа, 1997. – 271 с.

2. Голомб Л. Методологія та методика студентських наукових досліджень із українського літературознавства: Навч.-метод. посіб. / Лідія Голомб. – Ужгород, 2002. – 76 с.
3. Жук Н. Й., Денисюк І. О., Халимончук А. М. Дипломна робота з української літератури / За ред. проф. Н. Й. Жук. – К.: Вища школа, 1983. – 128 с.
4. Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, 1926 – 2001: Сторінки історії, 75 / Відп. редактор та упоряд О. В. Мишанич. – К.: Наук. думка, 2003. – 589 с.
5. Квіт С. Герменевтика стилю / Сергій Квіт. – К.: ВД "Києво-Могилянська академія", 2011. – 143 с.
6. Ковалів Ю. І. Абетка дисертанта: Методологічні принципи написання дисертації: Посібник. – К.: Твім інтер, 2009. – 460 с.
7. Ковалів Ю. І. Літературна герменевтика: Монографія. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. – 240 с.
8. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. / Ковальчук В. В. – К.: Вища школа, 2004. – 208с.
9. Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: ВД "Професіонал", 2004. – 216 с.
10. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посіб. / Крушельницька О. В. – К.: Кондор, 2009. – 206 с.
11. Кушнарєнко Н. М., Удалова В. К. Наукова обробка документів: Підручник. – 3-тє вид., стер. – К.: Знання, 2006. – 331 с.
12. Лєсин В. М. Як працювати з книгою: Метод. посібник. – К.: Вища школа, 1989. – 71 с.
13. Література. Теорія. Методологія / Пер. з польськ. С. Яковенка; Упорядкув. і наук. ред. Д. Уліцької. – 2-ге вид. – К.: ВД "Києво-Могилянська академія", 2008. – 543 с.
14. Літературознавча енциклопедія: У 2 т. / Авт.-укладач Ю. І. Ковалів. – К.: ВЦ "Академія", 2007.
15. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. – К.: ВЦ "Академія", 2006. – 752 с.
16. Матвєєва Т. С. Курсова, дипломна, магістерська робота: етапи виконання, структура, правила оформлення, норми бібліографічного опису: Методичний посібник для студентів філологічного факультету / Т. С. Матвєєва. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. – 74 с.
17. Наєнко М. К. Історія українського літературознавства і критики: Навч. посіб. – К.: ВЦ "Академія", 2010. – 520 с.
18. Наливайко Дмитро. Теорія літератури й компаративістика. – К.: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2006. – 347 с.
19. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі. – К.: Центр навч. літ-ри, 2003.
20. Світельник І. Інформаційна культура студента: Навч. посіб. / Ірина Світельник. – К.: Кондор, 2012. – 182 с.

21. Сидоренко В. К., Дмитренко П. В. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. / Сидоренко В. К., Дмитренко П. В. – К.: РННЦ "ДІНІТ", 2000. – 259 с.
22. Сучасна літературна компаративістика: стратегія і методи: Антологія / За заг. ред. Дмитра Наливайка. – К.: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2009. – 487 с.
23. Ткаченко А. О. Мистецтво слова (Вступ до літературознавства): Підручник для гуманітаріїв. – К.: Правда Ярославичів, 1997. – 448 с.
24. Ткаченко А. О. Філологічний аналіз та інтерпретація у вимірах поезики/стилю (На матеріалі одного вірша). – К., 2008. – 20 с.
25. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – 4-те вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2004. – 307 с.
26. Справочник наукового работника: Архивы. Документы. Исследователь / Авторы-сост. Ю. М. Гроссман, В. Н. Кутик. – Львов: Вища школа, 1983. – 500 с.
27. Як писати курсову роботу з літератури: Методичні рекомендації для студентів-філологів / Автор-упоряд. Євген Баран, Микола Васильчук. – Івано-Франківськ; Коломия, 2004. – 28 с.
28. Эко Умберто. Как написать дипломную работу. Гуманитарные науки / Перев. с итал. Е. А. Костюкович. – СПб.: Симпозиум, 2004. – 301 с.

8.2. Допоміжна

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. Марії Зубрицької. – Львів: Літопис, 1996. – 634 с.
2. Антофійчук В. І. Євангельські образи в українській літературі ХХ століття: Монографія. – Чернівці: Рута, 2000. – 335 с.
3. Біла Анна. Український літературний авангард: пошуки, стильові напрями: Монографія. – Вид. 2-е, доп. і перероб. – К.: Смолоскип, 2006. – 464 с.
4. Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство: Підручник / Василь Будний, Микола Ільницький. – К.: ВД "Києво-Могилянська академія", 2008. – 430 с.
5. Баррі П. Вступ до терії: літературознавство і культурологія / Пер. з англ. О. Погинайко / Пітер Баррі. – К.: Смолоскип, 2008. – 360 с.
6. Галич Олександр, Назарець Віталій, Васильєв Євген. Теорія літератури: Підручник / За наук. ред. Олександра Галича. – К.: Либідь, 2001. – 488 с.
7. Гнатюк М. І. Іван Франко і проблеми теорії літератури: Навч. посіб. / М. І. Гнатюк. – К.: ВЦ "Академія", 2011. 240 с.
8. Гнатюк М. Літературознавчі концепції в Україні другої половини ХІХ – початку ХХ сторіч / Михайло Гнатюк. – Львів, 2002. – 208 с.

9. Грушевський М. С. Історія української літератури: В 6 т. 9 кн. – К.: Либідь, 1993 – 1996.
10. Гундорова Тамара. Проявлення Слова. Дискурсія раннього українського модернізму: Постмодерна інтерпретація. – Львів, 1997. – 298 с.
11. Дзюба І. М. З криниці літ: У 3 т. - К.: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2006 – 2007.
12. Євшан Микола. Критика. Літературознавство. Естетика / Упор. Н. Шумило. – К.: Основи, 1988. 658 с.
13. Єфремов С. О. Історія українського письменства. – К.: Феміна, 1995. – 688 с.
14. Зеров Микола. Українське письменство / Упор. Микола Сулима. – К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2003. – 1302 с.
15. Іванишин В. П. Нариси з теорії літератури: Навч. посіб. / В. П. Іванишин. – К.: ВЦ "Академія", 2010. – 256 с.
16. Ільницький Микола. На перехрестях віку: У 3 кн. – К.: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2008 – 2009.
17. Мовчан Р. В. Український модернізм 1920-х: портрет в історичному інтер'єрі: Монографія. – К.: ВД "Стилос", 2008. – 544 с.
18. Нямцу Анатолій. Миф. Легенда. Література (теоретические аспекты функционирования): Монографія. – Черновці: Рута, 2007. – 520 с.
19. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі: Монографія. / Соломія Павличко. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Либідь, 1999. – 447 с.

9. Інформаційні ресурси

http://biology.univ.kiev.ua/images/stories/Upload/Kafedry/Biofizyky/2014/konversky_osn_metod_ta_org_nayk_dosl.pdf

https://isp.kiev.ua/images/Page_Image/Library/Methodology_Zatserkovny_Tishayev_Demidov.pdf

<https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/Articles/gornostal/vajinskii%20posibnyk.pdf>

<http://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/1/4/1-4-kl42.pdf>